

Beskrivning av kärnkompetensen för familjerådgivare

Kärnkompetens- beskrivningar för kyrkliga yrken

Kärnkompetensbeskrivningarna beskriver kompetensen för hela yrkeskåren, inte den individuella kompetensen. Beskrivningarna av kärnkompetensen är därför heltäckande och omfattande.

Kärnkompetensen i kyrkans yrken och specialuppgifter består av både en yrkesmässig kärnkompetens och en kärnkompetens som är gemensam för kyrkliga yrken.

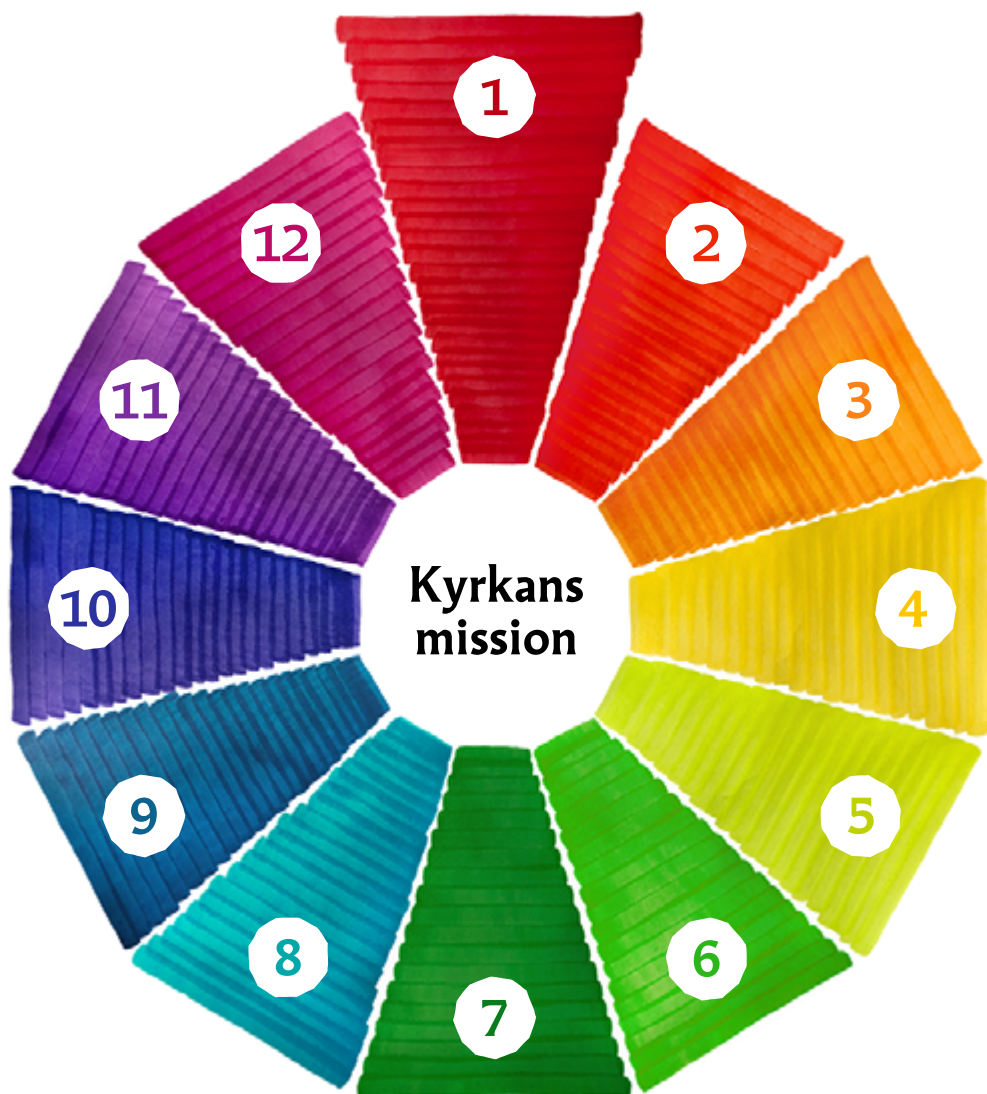
Den innehållsmässiga utgångspunkten för kärnkompetensbeskrivningarna är kyrkans uppdrag.* Uppdraget utgör grunden och utgångspunkten för kyrkans arbete, och de olika kyrkliga uppgifterna bygger i sin tur sitt innehåll och sin grund på detta.

Beskrivningarna öppnas när du klickar på yrket/specialuppgiften eller på färgsymbolen i cirkeln. I början av varje beskrivning ser du de klickbara textrubrikerna.

Biskopsmötet godkände kärnkompetensbeskrivningen för präster 18.5.2020 och kyrkostyrelsens plenum de övriga kärnkompetensbeskrivningarna 21.4.2020. Webbplatsen har producerats av Kyrkostyrelsen.

* Det centrala för kärnkompetensen i kyrkliga yrken och specialuppgifter är kyrkans uppdrag (Missio Dei). Det här uppdraget utför kyrkan på ett helhetsbetonat sätt: genom att möta, kalla och tjäna människor samt föra fram det goda budskapet.

1	Gemensam kärnkompetens	7	Tjänsteinnehavare inom diakonin
2	Barnledare	8	Ledare för missions- och internationellt arbete
3	Ledare inom småbarnspedagogiken	9	Ungdomsarbetsledare
4	Familjerådgivare	10	Sjukhuspräst
5	Skol- och studentarbetare	11	Präst
6	Anställda inom omsorgs- och teckenspråksarbetet	12	Kantor

Bakgrund

I detta dokument beskrivs den kärnkompetens som är kännetecknande för familjerådgivare inom Evangelisk-lutherska kyrkan i Finland. Alla familjerådgivare har inte samma kompetens, eftersom den personliga kompetensen är individuell beroende på personens högskoleexamen, arbetsuppgifter och arbetsmål. Kärnkompetensen består av kunskaper, färdigheter och förmågor som utnyttjas, tillämpas och utvecklas i arbetets yrkesmässiga kontexter.

Om kärnkompetensens begrepp

För att beskriva kärnkompetensen används termerna kompetens, färdighet och yrkesmässig förmåga. Kompetensen är det mest omfattande av dessa begrepp och innebär att man behärskar, tillämpar, utnyttjar och utvecklar kunskap och färdigheter samt är medveten om känslor och attityder.

Färdigheten beskriver hur kompetensen tar sig uttryck i praktiken. Ett exempel på färdigheter är självregleringsfärdigheter som möjliggör medvetet och situationsbaserat handlande.

Yrkesmässig förmåga innebär en generaliserad uppfattning om de egenskaper, attityder och den skicklighet som behövs i yrket och som förutsätts för att kompetensen ska bildas och som möjliggör kompetensutveckling. Dessutom behövs förmåga till självreflektion som gör att tjänsteinnehavaren kan bedöma sitt eget handlande. Till självreflektion hör till exempel att vara medveten om sina egna attityder, uppfattningar eller åsikter.

Kärnkompetensen utvecklas i den utbildning som leder till examen samt i arbetslivet och fortbildningen. Beskrivningen av kärnkompetensen används till exempel

- under studietiden när den egna yrkesidentiteten och en helhetsbild av yrket bildas
- under karriären till exempel som en spegel för yrkesidentiteten och den egna utvecklingen samt i chefsarbetet som en del av utvecklingssamtalen, kompetensutvecklingen och rekryteringen
- när kyrkans yrken presenteras bland annat i nätverkssamarbetet
- när utbildningen utvecklas.

Kirkon perheneuvonta ja perheneuvojan virka

Med familjerådgivare och chef för en familjerådgivningscentral avses en tjänst som församlingen eller den kyrkliga samfälligheten har inrättat för familjerådgivningen.

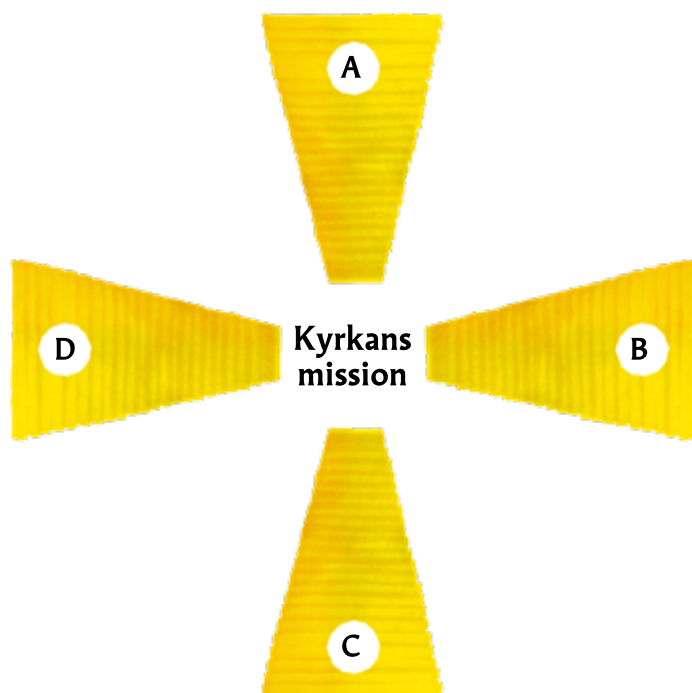
Familjerådgivarens arbete är en specialuppgift inom kyrkan som förutsätter särskild kompetens och utbildning. Familjerådgivarens kärnkompetens grundar sig på familjerådgivningens grundläggande uppgift, värdegrund, mål och på utmaningarna i verksamhetsmiljön. Behörighetsvillkoren för personer som innehar tjänsten som familjerådgivare eller chef för en familjerådgivningscentral är lämplig högre högskoleexamen samt specialutbildning i kyrkans familjerådgivning som ordnas av Kyrkostyrelsen.

Kärnkompetensen för familjerådgivare

Familjerådgivarens kärnkompetens består av familjerådgivarens yrkesmässiga kärnkompetens och kärnkompetensen som är gemensam för kyrkans yrken. Familjerådgivarens kärnkompetens bygger på ett grundyrke (till exempel präst, psykolog eller annan lämplig högre högskoleexamen).

Familjerådgivarens yrkesmässiga kärnkompetens beskriver kärnan i yrket som skiljer det från andra yrken. Delområdena är familjerådgivarens substanskompetens, interaktionskompetens, teologisk kompetens och värdekompetens, kompetens i verksamhetsmiljö samt arbetslivs- och utvecklingskompetens.

Den gemensamma kärnkompetensen för kyrkliga yrken förenar kyrkans olika yrken och beskriver den kompetens som behövs särskilt i yrken inom det andliga arbetet.

- A) Familjerådgivarens substanskompetens**
- B) Familjerådgivarens interaktionskompetens**
- C) Teologisk kompetens och värdekompetens**
- D) Arbetslivs- och utvecklingskompetens**

Familjerådgivarens yrkesmässiga kärnkompetens

A) Familjerådgivarens substanskompetens

Familjerådgivaren kan möta och hjälpa människor med hjälp av självvårdande och terapeutiska samtalsmetoder i synnerhet i svårigheter som gäller nära relationer. En viktig del av familjerådgivarens arbete är att vara med i konflikter mellan individer, par och inom familjer samt att hjälpa parterna att hitta nya synvinklar och hopp i svåra livssituationer. I familjerådgivningen strävar man efter att särskilt beakta barnets bästa och barnets behov av gemenskap och trygga relationer.

A1) Familjerådgivarens substanskompetens förutsätter

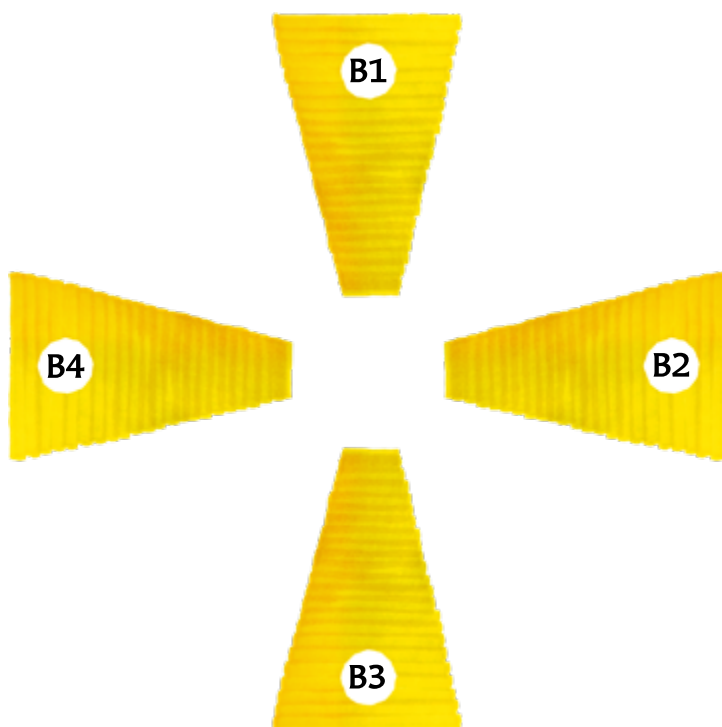
- färdighet att förstå terapeutiska och självvårdsmässiga teorier
- färdighet att mångsidigt utnyttja olika terapeutiska metoder
- färdighet att integrera självvårdsmässiga och terapeutiska teorier i sitt tänkande och arbete
- färdighet att strukturera individens, parförhållandets och familjens utvecklingsskeden samt förstå hur utvecklingsmässiga brister påverkar de mänskliga relationerna
- färdighet att lyssna på sina egna tankar tillsammans med klientens tankar och separat (självreflektion)
- färdighet att tolka den känslomässiga upplevelse som uppstått i en klientsituation så att man kan betrakta den både som en egen upplevelse och som information om klientens inre
- färdighet att förstå hur transferens och mottransferens inverkar på det terapeutiska förhållandet
- färdighet att ta emot klientens många olika slags tankar, inkludera dem i det egna sinnet och återlämna dem till klienten i en form som är lättare att tolerera (container-funktion)
- färdighet att bearbeta och gå igenom känsloupplevelser som uppstått i klientsituationen så att de inte överförs till de egna människorelationerna
- färdighet att begränsa arbetet enligt den egna kompetensen och de egna krafterna

- förmåga att identifiera transferens och mottransferens i klientrelationen
- förmåga att i sitt eget sinne tåla tankar, känslor och föreställningar som klienten har överfört till familjerådgivaren och som är outhärdliga för klienten
- förmåga att identifiera sina egna styrkor som familjerådgivare och områden som kräver utveckling
- förmåga att identifiera och vid behov ta emot hjälp och stöd även för sig själv
- förmåga att förstå den egna tillväxtens och utvecklingens betydelse för yrkesidentiteten
- förmåga att identifiera gränserna för den egna kompetensen och det egna ansvaret.

B) Familjerådgivarens interaktionskompetens

Målet för kyrkans familjerådgivning är att hjälpa människor att ställa sig i relation till sig själva, andra och Gud. Kyrkans familjerådgivning stärker det övergripande välbefinnandet med hjälp av växelverkan som är själavårdande, accepterande och som stöder den andras tillväxt, i synnerhet under svårigheter i parförhållandet och familjen samt i krisituationer i livet.

B1) Dialogisk interaktionskompetens

B2)Handledningskompetens

**B3) Digital kompetens och
kompetens i sociala medier**

B4) Pedagogisk kompetens

B1) Dialogisk interaktionskompetens förutsätter

- färdighet att handla utifrån de etiska principerna i familjerådgivaryrket och lagstiftningen
- färdighet att skapa en terapeutisk relation till klienterna så att även svåra frågor kan diskuteras
- färdighet att ta emot och bereda rum i sinnet för allt som klienten för med sig i diskussionen
- färdighet att samtidigt beakta båda makarna och deras förhållande
- färdighet att stå i relation till parförhållandet
- färdighet att hjälpa klienten att hantera sina egna nära relationer med hjälp av de nya relationserfarenheterna som klienten fått i terapituationen
- färdighet att inom sig på flera nivåer bearbeta frågor som klienten tagit upp och färdighet att reglera nivån på arbetet på ett sätt som lämpar sig för varje enskild terapiprocess
- färdighet att bedöma klienternas situation och planera vårdprocesser som lämpar sig för behovet hos varje enskild klient så att klientens tillväxt och utveckling främjas på bästa möjliga sätt
- färdighet att använda olika metoder för att undersöka och styra växelverkan.

B2)Handledningskompetens förutsätter

- färdighet att leda terapeutiska kamratstödsgrupper samt andra parrelationsgrupper och kurser
- färdighet att observera gruppdynamiken och utnyttja den i handledningen av gruppen
- färdighet att sätta lämpliga gränser för gruppen och dess medlemmar
- förmåga att klara trycket från gruppdynamiken
- färdighet att styra utvecklingen av arbetslivsfärdigheter och utnyttja självvårdande och terapeutisk kompetens i arbetsgemenskapen och arbetshandledningen.

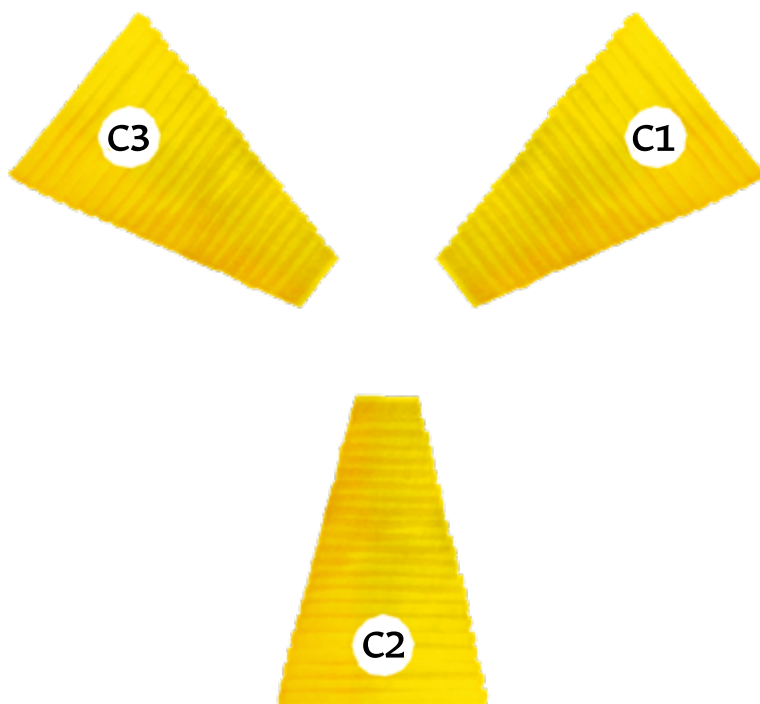
B3) Digital kompetens och kompetens i sociala medier förutsätter

- färdighet att svara på klienternas och samarbetspartnerns frågor digitalt
- färdighet att kommunicera i digitala miljöer om teman som gäller parförhållande och familj samt producera innehåll om familjerådgivningen i kanaler i sociala medier
- färdighet att föra terapeutiska diskussioner i en digital miljö
- förmåga att sätta sig in i och arbeta långsiktigt i en föränderlig digital miljö.

B4) Pedagogisk kompetens förutsätter

- färdighet att utarbeta och hålla expertanföreläsnings om par- och familjeförhållanden.

C) Teologisk kompetens och värdekompetens

C1) Självårdskompetens

C2) Diakonal kompetens

C3) Värdekompetens

C1) Självårdskompetens förutsätter

- färdighet att bevara förtroende, hopp och kärlek i möten vid familjerådgivningen
- färdighet att förstå andligt våld och dess inverkan på individens, parförhållandets och familjens välbefinnande
- färdighet att hjälpa individen att bearbeta sina inre andliga konflikter
- förmåga att förstå existentiella frågor och deras inverkan på människans tillväxt, utveckling, välbefinnande och parförhållande
- förmåga att förstå sin roll som sakkunnig inom självvård och terapi och som kyrkligt anställd.

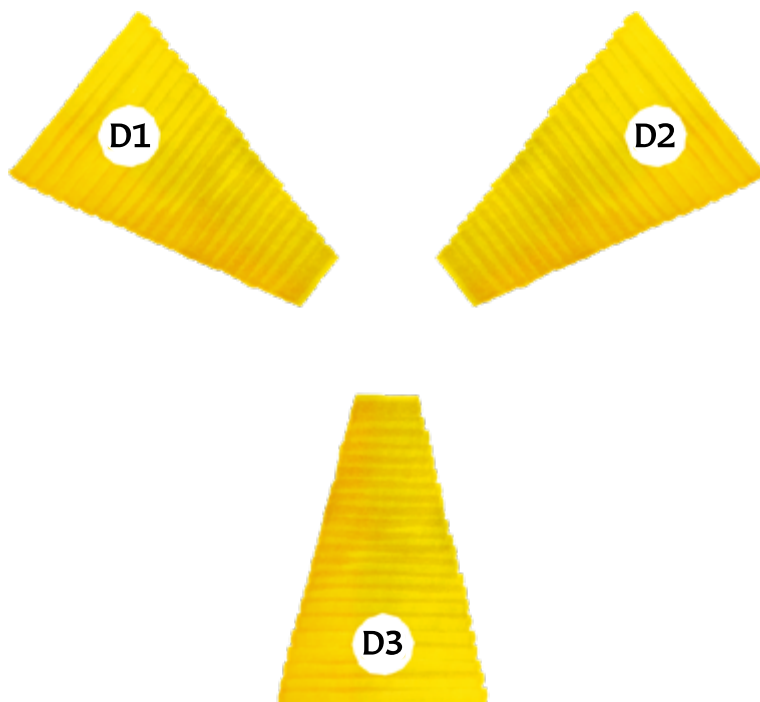
C2) Diakonal kompetens förutsätter

- färdighet att se hur samhällliga beslut påverkar parens och familjernas liv
- färdighet att främja principen om kärlek till nästan samt att individers, pars och familjers bästa förverkligas
- färdighet att utmana rådande strukturer i kyrkan och samhället för individers och familjers bästa
- förmåga att förstå de socioekonomiska faktorernas inverkan på parens och familjernas liv.

C3) Värdekompetens förutsätter

- färdighet att se människans värde oberoende av hans eller hennes val
- färdighet att identifiera hur de egna värderingarna påverkar den egna yrkeskompetensen och interaktionen
- färdighet att med självavårdande och terapeutiska metoder diskutera individens, parets och familjens värderingar, värdekonflikter och deras betydelse
- färdighet att diskutera etiska frågor
- färdighet att delta i värdedebatten i det egna arbetet, gemenskapen och samhället
- färdighet att tillämpa familjerådgivningens etiska anvisningar i arbetet
- förmåga att förstå betydelsen av värderingar och dithörande konflikter för individer, par och familjer.

D) Kompetens inom verksamhetsmiljö samt arbetslivs- och utvecklingskompetens

D1) Innovations- och utvecklingskompetens

D2) Kompetens i påverkansarbete

D3) Nätverkskompetens

D1) Innovations- och utvecklingskompetens förutsätter

- färdighet att arbeta innovativt, experimentera och utveckla olika arbetssätt inom familjerådgivningen
- förmåga att på ett realistiskt sätt identifiera sin egen potential som familjerådgivare
- förmåga att identifiera sitt eget förändringsmotstånd och dess inverkan på utvecklingen av arbetet.

D2) Kompetens i påverkansarbete förutsätter

- färdighet att dela med sig av den egna kompetensen så att den gynnar hela organisationen
- färdighet att dra nytta av arbetshandledning i den yrkesmässiga utvecklingen och i klientarbetet samt som ett verktyg för att lära sig och växa
- färdighet att lyfta fram de insikter som erhållits i familjerådgivningen som grund för det samhälleliga beslutsfattandet.

D3) Nätverkskompetens förutsätter

- färdighet att delta i multiprofessionellt och terapeutiskt nätverksarbete och samarbete
- färdighet att lyfta fram kyrkans oförytterliga värderingar, såsom människovärdet, de svagastes rättigheter samt försonlighet
- färdighet att vid behov hänvisa klienten till annan hjälp (servicehandledning)
- färdighet att kommunicera och informera om familjerådgivningsarbetet samt producera innehåll i medierna
- färdighet att förmedla familjerådgivningens kunskande till kyrkans och samhällets olika sektorer
- färdighet att stödja individens, parets och familjens välbefinnande i samarbete med andra aktörer
- färdighet att känna och tillämpa den lagstiftning som gäller familjerådgivning
- färdighet att göra en barnskyddsanmälan
- förmåga att binda sig till tystnads- och anmälningsplikt.

